

3D Parsha: A Multidimensional Approach to the Topics You Thought You Knew

The Mishkan as the First Kosher Bakery

Mrs. Emma Katz, NILLI Director

ויקרא כ"ד:ה'-ט'

וְלִקְחֶתָּ סֹלֶת וְאִפִּיתָ אֹתָהּ שְׁתֵּי עֶשְׂרֵה חֲלוֹת שְׁנֵי עֶשְׂרֵי יֵהוּהָ הַחֲלָה הָאֶחָת: וְשַׂמְתָּ אוֹתָם שְׁתֵּי מַעְרְכוֹת שֵׁשׁ הַמַּעְרֶכֶת עַל הַשֻּׁלְחָן הַטָּהוֹר לִפְנֵי יְהוָה: וְנָתַתְּ עַל-הַמַּעְרֶכֶת לְבִנְיָה זָגָה וְהִיתָה לְלֶחֶם לְאֶזְכָּרָה אֲשֶׁה לַיהוָה: בְּיוֹם הַשַּׁבָּת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת יַעֲרֹכְנוּ לִפְנֵי יְהוָה תְּמִיד מֵאֵת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: וְהִיתָה לְאֶהֱרֹן וּלְבָנָיו וְאָכְלוּהוּ בְּמִקְוֹם קֹדֶשׁ כִּי קֹדֶשׁ קִדְּשִׁים הוּא לוֹ מֵאִשֵּׁי יְהוָה חֶק-עוֹלָם: {ס}

You shall take choice flour and bake of it twelve loaves, two-tenths of a measure for each loaf. Place them on the pure table before יהוה in two rows, six to a row. With each row you shall place pure frankincense, which is to be a token offering for the bread, as an offering by fire to יהוה. He shall arrange them before יהוה regularly every sabbath day—it is a commitment for all time on the part of the Israelites. They shall belong to Aaron and his sons, who shall eat them in the sacred precinct; for they are his as most holy things from יהוה's offerings by fire, a due for all time.

שמות כ"ה:ל'

וְנָתַתְּ עַל-הַשֻּׁלְחָן לֶחֶם פָּנִים לִפְנֵי תְּמִיד: {פ}

And on the table you shall set the bread of display, to be before Me always.

רש"י על שמות כ"ה:ל':א'

(א) לחם פנים. שְׁהָיוּ לוֹ פָּנִים כְּמוֹ שֶׁפָּרְשֵׁתִי, וּמִנֵּן הַלֶּחֶם וְסֹדֶר מַעְרְכוֹתָיו מִפְּרָשִׁים בְּאֵמֶר אֵל הַכֹּהֲנִים:

(1) SHEW-BREAD (lit., bread of faces) — It was so called because it had “faces” (פנים) as I have explained (v. 29). The number of loaves and the way they were set in piles are fully explained in the Sidrah אמר אל הכהנים (Leviticus 24:5–9).

רש"י על שמות כ"ה:כ"ט

וְעִשִׂיתָ קִיעֵרְתִּי וְכַפְתִּי. קִיעֵרְתִּי זֶה דָּפוּס שֶׁהָיָה עֲשׂוּי כְּדָפוּס הַלֶּחֶם, וְהַלֶּחֶם הָיָה עֲשׂוּי כְּמִין תְּבֵה פְרוּצָה מִשְׁתִּי רוּחוּתִיהָ, שׁוּלִים לוֹ לְמִטָּה, וְקוֹפֵל מִכָּאן וּמִכָּאן כְּלָפִי מֵעֵלָה כְּמִין כְּתֻלִים, וְלִכְךָ קָרָוּ לֶחֶם הַפָּנִים, שֶׁיֵּשׁ לוֹ פָּנִים רֹאֲוִין לְכָאן וְלְכָאן לְצַדֵּי הַבַּיִת מִזֶּה וּמִזֶּה, וְנוֹתֵן אֶרְכוֹ לְרַחְבּוֹ שֶׁל שֻׁלְחָן, וְכַתְּלִיו זְקוּפִים כְּנֶגֶד שַׁפְתֵּי הַשֻּׁלְחָן; וְהָיָה עֲשׂוּי לוֹ דָּפוּס זֶהָב

וְדָפוּס בְּרִזְלָה, בְּשֵׁל בְּרִזְלָה הוּא נֶאֱפָה, וְכִשְׁמוּצֵיָא מִן הַתְּנוּרָה נֹתְנָה בְּשֵׁל זָהָב עַד לְמַחֵר בְּשֶׁבֶת שְׁמֻסְדָּרוֹ עַל הַשְּׁלַחַן, וְאוֹתוֹ דָּפוּס קָרוֹי קַעֲרָה:

are the forms (moulds) that were made to fit the shape of the bread (Menachot 97a). The bread was shaped like a case broken open as regards two of its sides (two opposite sides of which have been removed; these are what we would call the front and the back). It had a bottom underneath, but no top, and this bottom was turned up on both ends to form, as it were, walls. On this account it was called לחם הפנים, “bread with faces” — because it had faces (surfaces) looking in both directions towards the sides of the House (the Sanctuary). The bread was placed lengthwise across the breadth of the table with its sides standing up exactly in a line with the edge of the table. There were made for it a golden mould and an iron mould: in the iron one it was baked, and when it was taken out from the oven it was put on the golden one until the next day, the Sabbath, when it was arranged on the table (the mould then being removed). This golden mould is here called קערה (Menachot 94a; cf. also Berliner’s Rashi 2nd ed. p. 426).

רמב"ן על שמות כ"ה:ל'

לחם פנים שיש לו פנים רואים לכאן ולכאן לצדי הבית מזה ומזה ונותן ארכו לרחבו של שולחן וכותליו זקופין כנגד שפת השלחן, לשון רש"י. (רש"י על שמות כ"ה:כ"ט) ולשון המשנה (במנחות צו.) בן זומא אומר לחם פנים, שהיו לו פנים. אבל כל זה יהיה לדברי האומר (שם צד:) כיצד עושין אותו כמין תיבה פרוצה, אבל לדברי האומר (שם) כמין ספינה רוקדת, אינו כן. ור"א אמר (אבן עזרא על שמות כ"ה:ל') שנקרא לחם פנים בעבור לפני תמיד: ועל דרך האמת כי תבין מלת לפני (כאן), תבין שמו וסודו, כי בעבור היותו כן היה מונח בצפון, כי ברכת ה' היא תעשיר (משלי י כב), כענין שנאמר (שמות כ:כ"א) בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך וכבר רמזתי בו (שם ג):

“It is called *lechem panim* [which literally means ‘bread of faces’] because it had ‘faces’ [surfaces] looking in both directions towards the sides of the House [Tabernacle or Sanctuary]. The loaf was set lengthwise across the breadth of the table with its sides standing up exactly in a line with the edge of the table.” This is the language of Rashi. This conforms with the language of the Mishnah: “Ben Zoma says: *lechem panim* — [it is so called] because it is to have surfaces” [looking in both directions]. But all this is in accordance with the opinion of the Sage who says: “How did they make the showbread? Like a case broken open.” But according to the Sage who says that it was shaped “like a rocking boat,” then it could not have been [called *lechem panim* because of the parallel surfaces looking in both directions, as it had none]! And Rabbi Abraham ibn Ezra wrote that it is called *lechem panim* because it is *before Me always*.

By way of the Truth, [the mystic lore of the Cabala], when you will understand the word *l'phanai* (before Me) you will understand its name [i.e., why it is called “the bread of *panim*”] and its secret, for

because of that [the table] was placed on the north side [of the Tabernacle], seeing that *the blessing of the Eternal maketh rich*, similar to what is said, *in every place where I cause My name to be mentioned I will come unto thee and bless thee*. I have already alluded to this.

ספר החינוך צ"ו

מצות סדור לחם הפנים ולבונה - להשים בבית המקדש לפני יי לחם תמיד, שנאמר (שמות כה ל) ונתת על השלחן לחם פנים לפני תמיד (עי' ספר המצוות עשין כז).

The commandment of arranging the bread of display and the frankincense: To always place bread in the Temple in front of God, as it is stated (Exodus 25:30), "And on the table you shall set the bread of display, to be before Me always" (See Sefer HaMitzvot LaRambam, Mitzvot Ase 27).

משרשי המצוה, שצונו האל ברוך הוא מצוה תמידית בלחם לפי שבו יחיה האדם, ועל כן צריך אליו להיות הברכה מצויה בו תמיד, ומתוך עסקינו בו לקים עליו מצות השם יתברך יהיה הרצון והברכה חלים עלינו ויתברך במעינו, כי בכל שעושה בו האדם רצון השם יתברך בו הוא מתברך. ולפי כל ענין וענין שישים מגמת פניו ומחשבותיו ועסקיו בדבר מצוה לפיהן מעין הברכה נובע עליו. וכן מצאתי להרמב"ן זכרונו לברכה (תרומת כה כד) וכענין מה שאמרו זכרונם לברכה (ר"ה טז א) הביאו לפני עמר בפסח, כדי שיתברכו לכם תבואה שבשדות, נסכו לפני מים בחג, כדי שיתברכו לכם גשמי ברכה בשנה הבאה, תקעו לפני בשופר של איל, כדי לזכר עקדת יצחק. ועל הלחם הזה בעצמו אמרו (מגילה כו ב) כי מפני שהוא תשמיש המצוה ובו נעשה רצון האל, היתה הברכה דבקה בו ביותר. וכל אחד מן הכהנים שמגיע לו ממנו כפול היה שבע.

It is from the roots of this commandment that God, blessed be He, commanded us the constant commandment of the bread, on account that through it a man lives; and as a result, [the commandment] is needed by him for blessing to always be found in [his bread]. And from our involvement in it to fulfill the commandment of God, may He be blessed, the [Divine] will and blessing will descend upon us, and that which is similar to it will be blessed. And according to each and every matter upon which he places the conglomeration of his focus, his thoughts and his activities by way of a commandment - according to them, a similar blessing will emerge upon him. And so I have found [in] Ramban (Ramban on Exodus 25:24). And [it] is like the matter that they, may their memory be blessed, said (Rosh HaShanah 16:1), "Bring the *omer* (barley offering) in front of Me at Pesach, in order that the grain in the fields will be blessed for you; pour the water in front of Me on the Festival (Sukkot), in order that the rains of blessing will be blessed for you in the coming year; blow the ram's horn (shofar) in front of Me, in order to remember the binding of Yitschak." And they said about this very same bread (Megillah 26b) that because it is an accessory of the commandment, and through it the will of God is

done, blessing would cling to it more. And [so] each one of the priests who had from it coming to him would be twice as satiated.

דברים ח'ג'

(ג) וַיַּעֲבֹד וַיִּרְעֵב וַיֹּאכְלֶה אֶת־הַמָּן אֲשֶׁר לֹא־יָדְעַתְּ וְלֹא יָדְעוּן אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן הוֹדִיעֶךָ כִּי לֹא עַל־הַלֶּחֶם לְבַדּוֹ יַחְיֶה הָאָדָם כִּי עַל־כָּל־מוֹצָא פִּי־ה' יַחְיֶה הָאָדָם:

(3) [God] subjected you to the hardship of hunger and then gave you manna to eat, which neither you nor your ancestors had ever known, in order to teach you that a human being does not live on bread alone, but that one may live on anything that ה' decrees.

שפת אמת, ויקרא, אמור י"זג'

בפרשת לחם הפנים ביום השבת יערכנו כו'. דכתיב לנו לחמו בלחמי להיות קבלת השפע מן השמים דבוקה בשורש העליון והוא פנימיות השפע. וכדאיתא בזוה"ק בענין יום השבת דאע"ג דלא ירד בו המן מ"מ כל ברכאין בשביעאה תליין ע"ש. וזה נק' לחם הפנים פנימיות הלחם כדכתי' לא על הלחם לבדו יחי' כו' מוצא פי ה' היא התורה. ורמז לדבר דכתי' התם פנים בפנים דבר ה'. והכא כ' לחם פנים. ושורש הלחם מן השמים שנשפע בש"ק על כל ימי המעשה בכח התורה הוא כפי הכנת בני"ש שניתן להם התורה. וכמו שיש ג"ן סדרים דאורייתא ובכל שבת סדר פרשה אחרת בקריאת התורה וכמו כן בשמים כדאיתא בזוה"ק ויקהל. והיינו שהתורה כולה שמותיו של הקב"ה אבל הסדר משתנה בכל פרשה וכל שבת בצירופים שונים. וכמו כן הרמז בלחם הפנים ביום השבת יערכנו. וכפי סידור הי"ב חלות שסידרו בני"ש ביום השבת כך נמשך השפע מן השמים. וכדכתי' כמים הפנים לפנים כו' והיא בחי' תורה שבע"פ ושבת. וכל ב"פ ביום השבת. דיש שבת מלעילא לתתא ויש מתתאי לעילאי כדאיתא בזוה"ק. ולכן אמר הכ' כפי עריכת בני"ש הלחם ביום השבת באתערותא דלתתא כמו כן ביום השבת מלעילא לתתא יהי' בסדר הזה וכמ"ש במ"א הרמז כסידורו כך סילוקו. והתורה מתנה לבני"ש וכפי מדרגתם כך מתגלה להם התורה. דיש שבעים פנים לתורה ופנים לפנים. ובכל שבת מתחדש השפע בכח התורה. [מחדש בטובו מ"ב הוא בתורה שנק' טוב ובשבת שכ' בי' טוב להודות וזה הרמז נזמן לה השתא בפתורא חדתא] וכמו בשבועות שניתנה בו תורה יש שתי הלחם. ובכל שבת היא מדרגה שלמטה י"ב חלות שכן התורה מתפרשת ונותנת חיים ומזון ממדרגה למדרגה עד עוה"ז. וי"ב גבולים וי"ב בקשות שבתפלה הם עמודים התחתונים שבשורש העליון כמ"ש במ"א:

(3) In the parsha of "bread of faces (lechem hapanim), on Shabbat he shall arrange them etc" - and it is written "Come, eat My food" (Prov. 9:5). This is the receiving of the Flow of heaven, that clings to the Upper Root and this is the internalness (penimiut) of the Flow. As it is written in the Holy Zohar regarding the day of Shabbat, that even though manna did not come down on that day, all blessings are dependent on the seventh day, see there (Zohar 2:184a:7). And this is why the bread is called lechem hapanim, it is the internalness of the Flow, as it is written "not on bread alone does a person live, etc, comes out from God's mouth" (Deut. 8:3) - this is Torah. And a hint of this is what is written

there: "Face to face did Hashem speak with you on the mountain, from the midst of the fire" (Deut. 5:4) - and here "bread of faces". And the root of the bread from heaven is that it flows from the holy Shabbat to all the days of the week, with the force of the Torah, according to the readiness of the children of Israel that Torah gave to them. And just as there are 53 parshiot in the Torah and in each Shabbat we read a different parsha, this is also true in heaven, see Zohar on Vayakhel. And this is that the Torah, being all made of Divine Names, still has the parsha that changes every week, and every Shabbat has different combination of phrases. This too is hinted by the bread of faces, that on every Shabbat is was set. And according to the 12 loaves that the children of Israel set in order, so too the Flow of heaven continues. And it is written "as face answers to face in water" (Prov. 27:19) and this is an aspect of the Torah, that is Oral and Written. And in our parshe it is written "on the day of Shabbat". There is Shabbat that comes from Above to Below and there is Shabbat that comes from Below to Above, as explained in the Holy Zohar. And therefore the Text said "according to the arranging of the of the bread on the day of Shabbat in a Awakening from Below, so too in the day of Shabbat from Above to Below it will be this arranging, and as it is written in Chagigah 26b "as its arranging is its taking away." And the Torah is a gift to the children of Israel, and according to their level is the Torah's revealing itself to them, since there are seventy faces to the Torah, and "face to face". And on every Shabbat the Flow is renewed through the force of the Torah. ["The One who renews each day Creation with goodness", Bereshit is Torah, which is called good, and regarding Shabbat it is written "it is good to thank Hashem", a hint that every moment a new interpretation is invited] and so too on Shavuot when the Torah was given there are two loaves of bread. And "on every Shabbat" is a level below "twelve loaves", since the Torah is understood and interpreted and gives life and sustenance to every level until this world. And twelve limits and twelve requests that are in the Prayer they are the Lower Supports of the Upper Root, as it is written in different places.